Maandag, 13 October 1941 — DAGBLAD — 58ste Jaargang, No. 3424

AMIGOE DI CURAÇAO

Boekhandel Bethencourt Tel. 1919. Uw adres voor alle soort Kantoorbehoeften.

Dit blad verschijnt dagelijks (behalve 's Zondags) Abonnementsprijs voor het Gebiedsdeel fl. 1.50 per maand [Aruba fl. 2.—] bij vooruitbetaling. Afzonderlijke nummers fl. 0.10.

Adm.: Tel. 1550. Redactie: Tel. 1858. Hoofdredacteur: Dr. JOH. HARTOG Spreekuur 10—18 u.r. Bureaux: Conscientiesteeg 27—29. Adres Postbus 80, Willemstad. Uitgeefster: Paulus-drukkerij.

Kantoor Verenigde Staten: M. D. BROMBERG & Ass. Inc 19 to 25 West 44th Street, New York N. Y. Kantoor voor Redactie en Administratie Aruba: J. E. CROES, Postbus 14, Nassaustraat, Oranjestad, Telef. 38

Drukkerij Bethencourt. Tel. 1919 Uw adres voor alle soort DRUKWERK.

Heeft Sovjet-regering Moskou verlaten?

Toestand Oostfront vertraagd, maar somber.

Lt. Gen. G. J. Berenschot verongelukt.

„Lockheed" met hoge militaire autoriteiten w.o. Kapt. Knap en twee officieren in Indië geheel uitgebrand.

OOK ROUW IN ONS GEBIEDSDEEL.

Een AP-telegram uit Batavia bevestigt hetgeen door de Nirom hier reeds bekend geworden was, dat Indië's hoogste legerchef, **Luitenant Generaal Gerardus Johannes Berenschot** bij een vliegtuigongeluk is omgekomen. Volgens het AP-telegram had Lt. Gen. Berenschot een conferentie met Sir Robert Brooke Popham en keerde vandaar terug naar zijn hoofdkwartier te Bandoeng. Het telegram maakt er geen melding van, waar deze conferentie plaats had, doch zoals men zich herinnert, meldde „Dagblad Amigoe di Curaçao" op 4 October jl., dat deze Britse opperbevelhebber van het Verre Oosten voor een conferentie uit Singapore te Manilla (Philippijnen) was aangekomen i.v.m. besprekingen omtrent de militaire en politieke problemen van de Stille Oceaan. Kwam de Heer Berenschot dus misschien daar vandaan vliegen? Ging hij terug via Batavia? Biezonderheden zijn nog niet voorhanden. Het telegram vermeldt slechts, dat het Lockheed-vliegtuig „Lodestar" vijf minuten nadat het van het niet-militaire vliegveld Kenajoran was opgestegen, brandend neerstortte en dat behalve de Heer Berenschot, ook de piloot, **kapitein Knap,** en **twee andere officieren,** verongelukten. Bij de val in de buurt van een inlands dorpje werden verschillende kinderen gedood.

Gerardus Johannes Berenschot is bij K.B. van 11 Maart 1939 tot Commandant van het Kon. Ned. Ind. Leger benoemd, waardoor hij de hoogste legerchef in Indië werd. Voordien was Luitenant Generaal Berenschot generaal-majoor van de infanterie, terwijl hij sedert Mei 1934 Chef was van de Generale Staf. De thans verongelukte legerchef was opvolger van Luit. Gen. Boerstra, die 26 Juli 1939 eervol ontslag kreeg. Gerardus Johannes Berenschot is 54 jaar geworden; hij is in Indië, op Sumatra, geboren op 24 Juli 1887. Ook de vader van den overledene, Gerrit Hendrik Berenschot, bekleedde een hoge militaire post, eveneens bij de infanterie, waar hij Luitenant Kolonel was.

Lt. Gen. Berenschot bezocht eerst de hogere burgerschool te Winterswijk, studeerde verder aan de cadettenschool te Alkmaar, en aan de Koninklijke Militaire Academie te Breda. Reeds op 19 Juli 1907 werd de overledene Officier, tweede luitenant der Infanterie. De jonge officier huwde met Margaretha Catharina de Boer uit Bozum (Friesland). Drie kinderen werden uit dit huwelijk geboren: Ingenieur Hendrik Willem, en Dochters Hilda Margaretha en Florence Mildred.

In 1908 — een jaar nadat hij officier geworden was — ging de jeugdige luitenant naar de Oost terug, waar hij in Magelang zijn eerste standplaats kreeg. Hij was daar o.a. Eerste Luitenant bij het Corps Mariniers. Van 1910 tot 1915 was hij in Atjeh. Voor zijn krijgsverrichtingen hier, in 1912, werd de Heer Berenschot onderscheiden met een Eervolle vermelding, welke onderscheiding van de foto's van den overledene wel bekend is. De Heer Berenschot was gerechtigd tot het dragen van dit ereteken met de gespen „Atjeh 1906—1910 en 1911—1914".

Na Wereldoorlog I keerde de Heer Berenschot terug naar Europa, waar hij van 1919 tot 1922 aan de Hogere Krijgsschool studeerde, en waar hij in 1925 ook leraar werd. Onze Overste Lt. Kol. Willem A. van der Beek, die van 1926 — '29 krijgsstudies aan deze Hogere Krijgsschool voltooide, ontving o.a. onderwijs van den thans overledene.

Na enkele jaren gedoceerd te hebben, vertrok de Heer Berenschot in 1931 weer naar Indië, waar hij het commando op zich nam van het 6e regiment infanterie. Zijn benoeming tot Chef van de Generale Staf, waarvan hierboven sprake was, had plaats in deze periode.

Behalve de hierboven reeds gemelde eretekenen was de overledene Ridder in de Orde van den Nederlandsen Leeuw en Officier in de Orde van Oranje-Nassau.

Op last van den Opperbevelhebber en Gouverneur van Curaçao wordt heden ten teken van rouw over dit inderdaad wel biezonder droevige ongeval halfstok gevlagd van alle openbare gebouwen.

DE BESTE HULP IS EEN AANVAL IN HET WESTEN.

„Rode Ster" wierp het probleem op van de hulpverlening aan Rusland en commentarieerde: „De beste hulp is een aanval in het Westen." „Rode Ster" zeide: „In Wereldoorlog I is dikwijls bewezen, dat actieve operaties aan het niet aangevallen front de toestand verbeterden aan het aangevallen front. De actie van de Britse strijdkrachten in Afrika gedurende de laatste winter veroorzaakte een gedeeltelijke weghaling van de Duitse luchtstrijdkrachten uit West-Europa. Nu de voornaamste strijdkrachten van de Reichswehr vastzitten in het Oosten, worden de meest gunstige condities geschapen voor een strijd op de andere fronten van de anti-Duitse coalitie" (Moskou, (AP) 11.10).

ENGLAND MOET DUITSLAND AFLEIDEN.

Nadruk leggende op de eisen van de pers om een meer krachtige hulp aan Rusland, bepleitte Edamual Shinwell, een arbeidslid van het Parlement, in een speech te Thornly, dat Groot-Brittannië „afleidingen" moet vormen voor Duitsland op het Westelijke continentale front. Hieraan voegde hij toe: „Ik betwijfel er niet aan, dat de Premier volledige hulp wenst te verstrekken aan onze Russische geallieerden, doch het schijnt mij toe, dat de Regeringspolitiek gebaseerd is op een valse strategie. Indien de Generale Staf den Premier verzekert, dat het verstandig is onze bronnen te bewaren voor de verdediging van dit land, maken zij een ernstige vergissing. Een poging moet worden gedaan om een afleiding te vormen of series van afleidingen in het Westen, indien wij de strijdkrachten van den vijand aan het Oostelijk front willen verzwakken." (Londen, (AP) 11.10).

DUITSLAND ZWAAR GEBOMBARDEERD.

Britse bommenwerpers sloegen naar Neurenberg en Bremen in de afgelopen nacht in wijd verspreide aanvallen door meer dan 300 vliegtuigen.

Een bron zeide, dat de nazie-sterkte Neurenberg, dat ook belangrijke oorlogsindustrieën heeft, bij goed weer hevig werd aangevallen.

Hieraan werd toegevoegd, dat in West- en Noord-West Duitsland het weer niet zo gunstig was, doch sterke strijdkrachten een aantal objecten aanvielen, vooral de havenstad Bremen. Gemeld werd, dat 11 Britse bommenwerpers vermist worden (Londen, (AP) 13.10).

Officieel wordt medegedeeld, dat Britse bommenwerpers objecten aanvielen in Beieren, het Rijnland en Noord-West Duitsland in de afgelopen nacht. Van ingelichte zijde werd gezegd, dat de nachtelijke aanval op grote schaal werd uitgevoerd overeenkomstig het voorgenomen bommenwerpers-offensief, dat tot doel heeft Rusland te helpen en de Duitse industrie te vernielen. Hieraan werd toegevoegd, dat het onmogelijk is de objecten te noemen, die in Beieren werden aangevallen, dat vrij van Britse bommen geweest is sedert het najaar van 1940 (Londen, (AP) 13.10).

De Pers Associatie zeide, dat naar vernomen werd de aanval van de afgelopen nacht door de Royal Airforce op Duitsland een de hevigste was van de oorlog. (Londen, (AP) 13.10).

Gemeld werd, dat 9 Britse bommenwerpers in de nacht werden neergeschoten bij aanvallen op het Zuiden en Noord-Westen van het Reich. Brandbommen en brisant-bommen veroorzaakten weinig ongevallen en geen belangrijke schade aan oorlogsobjecten. (Berlijn, (AP) 13.10).

BOMMEN OP ZWITSERLAND.

Zwitserse militaire autoriteiten maakten bekend, dat 3 personen in de nacht gedood werden toen bommen geworpen door een niet geïdentificeerd vliegtuig een huis vernielden in het Zwitsers dorpje Buhwil. Het dorp ligt in het Thurgovië kanton, dat grenst aan Zuid-Duitsland (Bern, (AP) 13.10).

DUITSE LUCHTAANVALLEN.

Het Hoofdcommando maakte bekend, dat Moskou werd aangevallen en Manchester en Hull in de afgelopen nacht door Duitse vliegtuigen werden gebombardeerd. (Berlijn, (AP) 13.10).

DE STRIJD IN DE AFGELOPEN NACHT.

denmorgen luidt: „Gedurende nacht denmorgen luidt: „Gudurende de nacht van 12 op 13 October werden de gevechten voortgezet langs het gehele front en vooral hevig in het Vyazmagebied. In het Zuiden wordt koppig gevochten tegen den vijandelijken agressor. Op verschillende punten gingen de Sovjet-troepen over tot de tegenaanval."

Een aanvullend communiqué deelt mede, dat de tegenaanvallende Sovjets in het Zuid-Westen 120 ammunitietrucks vernielden en 80 motorrijwielen, terwijl in een andere Zuidwestelijke sector 300 Duitsers werden gedood. Hieraan werd toegevoegd, dat de luchtmacht 10 Junkers vernielde op een vliegveld en in een ander gebied 100 trucks (Moskou, (AP) 13.10).

GROOT IS DE BEDREIGING.

Een hoofdartikel van „Rode Ster", dat gericht was aan de troepen, die naar het front gaan, waarschuwde: „Groot is de bedreiging, die over ons hangt." Het artikel zeide, dat de eerste weken van de oorlog hebben aangetoond, dat de tijd van „ongestoorde Duitse militaire uitstapjes" voorbij was toen de Wehr-macht bij Smolensk werd tegengehouden en bij Yelnya werd teruggeworpen en dat de mythe van de onoverwinnelijkheid van het fascistische Duitse leger niet langer bestaat. „Weest standvastig kameraden" zeide het legerorgaan en herinnerde aan de woorden van Lenin in de burgeroorlog: „De dood of de overwinning"; „Laat ons de eed afleggen om de invallers te doen falen." (Moskou, (AP) 11.10).

ERNSTIGE BEDREIGING VOOR DONETZ-BEKKEN.

Het DNB verklaarde, dat Budenny's Zuidelijk flankleger zo geducht uiteengeslagen is, dat de Russen thans een volledig verlies van het industrieel belangrijke Donetz-bekken spoedig moeten tegemoet zien. Hieraan werd toegevoegd, dat daarmede tevens de hoop verloren zal gaan om zelfs gedeeltelijk het verlies aan oorlogsmaterialen te vervangen. (Berlijn, (AP) 11.10).

HEEFT SOVJET-REGERING MOSKOU VERLATEN?

De onder toezicht van de as staande radiostations herhaalden de berichten, dat de Russische Regering uit Moskou vlucht. Het bericht werd gisteren voor het eerst medegedeeld door de Berlijnse radio en officieel door Moskou ontkend. Echter werd het herhaald door de radio-stations van Berlijn, Rome en de onder nazie-toezicht staande Nederlandse radio. Rome zeide: „Alle uit Moskou vertrekkende treinen zijn thans ter beschikking van de Sovjet-Regering. Het diplomatieke corps is reeds vertrokken" (New York, (AP) 12.10).

COLUMBUSDAG.

Legerbands gaven concerten in de voornaamste parken en speciale Missen werden in de kerken opgedragen ter gelegenheid van Columbusdag. De Spaanse patriottische vereniging onthulde een monument ter ere van de bemanning, welke Columbus op zijn ontdekkingsreis vergezelde (Buenos Aires, (AP) 12.10).

Het nieuws van vandaag.

Een heel droevig ongeval overkwam ons leger en ook door het tragische ongeval, dat de Nirom heeft omgeroepen. Indië's hoogste legerchef, Luitenant Generaal Gerardus J. Berenschot, is in een brandend vliegtuig neergestort en omgekomen. Ook Kapt. Knap en twee nog niet bij name bekende officieren kwamen om het leven (blz. 1).

De strijd in Rusland is enigszins vertraagd, naar het schijnt. De Duitse vorderingen zijn niet het vermelden waard. Toch is er geen sprake van, dat de Russen ook maar op een punt in het offensief zouden zijn. Het is een vertraging, zoals die wel eens meer even voorkomt, doch die verder niet van strategische betekenis is. Het Donetz-bekken schijnt vrijwel verloren te zijn voor de Russen en het Russische communiqué van vandaag is ook somber gesteld.

Het maakt melding van het verlies van Bryansk. Volgens een Duits omsingeld en zouden er twee Duitse colonnes naar Moskou oprukken. In elk geval had Moskou vannacht een luchtaanval. Daarentegen maken de Duitsers aan het Noordelijke front totaal geen vorderingen meer. Het blijkt duidelijk, dat de Duitsers weer hun oude tactiek gaan toepassen en niet tegen de versterkte linies gaan vechten, maar er omheen tippelen en dan in de rug aanvallen. Dat blijkt bij Leningrad, dat blijkt ook bij Moskou. Troepen van het front bij Leningrad werden trouwens naar de buurt van Moskou gedirigeerd ter versterking van de heirscharen daar (blz. 3).

Wat tenslotte het Zuidelijk offensief betreft, de Duitse avances gaan daar voort. Bevestigd is het bericht nog wel niet, maar het verluidt, dat Taganrog ook al door de Duitsers genomen is. Ze zitten dan vlak bij Rostov en zouden daardoor de gehele Noordkust van de Zee van Azov in hun bezit hebben.

Bij Perekop houden de Russen evenwel nog stand (blz. 3).

De Raf opereerde heftig boven N.W. Duitsland. Neurenberg en Bremen hadden het te ontgelden. In Engeland kregen Manchester en Hull de laag (blz. 1).

De terechtstellingen in Serbië, Roemenië etc., gaan voort (blz. 3).

Arias schijnt terug te willen naar Panama. Maar daar zou hem de gevangenis wachten (blz. 3).

In Ichang wordt nog steeds gevochten. Binnen de stad zitten bijna 2000 Japanners (blz. 3).

Erepromotie van de Koningin.

De President van de Rutgers Universiteit zeide:

„Majesteit, wij zijn tezamen in de Rutgers Universiteit, een instelling, die haar oorsprong ontleent aan de Raad, de ondernemingslust en de moed van Nederlanders.

In zekere zin is onze universiteit oud in Amerika, doch jong volgens Europese begrippen: een afstammelinge van de Utrechtse universiteit, welk motto als Gij zo goed weet is: Sol justitiae illustra nos, — zon der rechtvaardigheid verlicht onze weg.

Ons hart hier in Amerika gaat uit naar de overweldigde, doch niet veroverde naties, die door het dappere Nederlandse volk zo waardig worden vertegenwoordigd. Aan dit Nederlandse volk, een volk, brengen wij onze diepe en ernstige bewondering, in Uw persoon, de souverein, die zo goed en wijs regeert. Met diepe verwachting zien wij uit naar de dag, dat een volk in vrijheid zal zijn hersteld en dat Gij wederom op de rechtmatige troon gezeten zult zijn. Het is in dit stellige vertrouwen, dat ik met een eerbiedige groet aan het Nederlandse volk en aan allen in Europa, die nu zulk een zwaar lot ondergaan en met een diep gevoel van persoonlijke bewondering voor U en namens de Rutgers Universiteit promoveer tot Doctor honoris causa in de rechtswetenschap en het symbolische diploma en de doctorshoed overhandig aan Uw vertegenwoordiger, Dr. Alexander Loudon."

De Koningin antwoordde: „Ik waardeer hogelijk de eer, die de Rutgers Universiteit mij bewijst. Dit eerbewijs ontleent zijn diepste waarde aan het bewijs van hoogachting en bewondering van mijn dappere volk, dat ver gelegen is.

Mijn volk, dat zo zwaar lijdt onder de druk van den overweldiger, wiens systeem gegrondvest is op slavernij. Reeds in de 16e eeuw accenteerde Nederland het principe, dat God het volk niet geschapen heeft ten dienste van zijn vorst, doch een vorst ten dienste van het volk om in rechtvaardigheid en eerlijkheid te regeren en te zorgen, gelijk de vader voor zijn kinderen zorgt en de herder voor zijn kudde. Gij, die zo ver van Europa verwijderd zijt, kunt u nauwelijks verbeelden hoe verschrikkelijk de onderdrukte volken lijden onder het juk van den tyran. Doch voor mij is het een troostrijke gedachte u te kunnen verzekeren, dat mijn volk zich heldhaftig gedraagt, zich tot het uiterste inspant, om aan de terreur het hoofd te bieden en dat het geen enkele van die hoedanigheden heeft verloren, welke het zozeer onderscheiden, toen het het voorrecht had een grondslag der Amerikaanse beschaving te mogen leggen.

Ik hoop, dat de samenwerking tussen de volken van Amerika en Nederland, die gedurende deze jaren zozeer beslissend zijn voor de mensheid, nog voortduren en moge groeien. **De principes van het Atlantische charter, opgesteld door beide grote leidende staatslieden, Roosevelt en Churchill, principes, die ik en mijn Regering onderschrijven, hebben aan iedereen duidelijk gemaakt, dat wij ons gezamenlijk doel gezamenlijk blijven nastreven en dat dit de grootste krachtsinspanning wettigt."**

KATHOLIEKE VAKUNIES IN NEDERLAND ONTBONDEN.

Het DNB meldt uit Den Haag de gehele ontbinding van de katholieke vakverenigingen.

De Nederlands Verbond van Vakverenigingen (N.V.V.) **aan het hoofd, waarvan de Rijkscommissaris staat, is de enige arbeidsorganisatie.** (Berlijn, (AP) 11.10).

[De katholieken waren georganiseerd in het R.K.W.-Rooms kath. Werkliedenverbond, dat bijna 180.000 leden telde. — Red.].

NIEUWTJES, DIE ONS INTERESSEREN.

— Op het ogenblik worden niet minder dan 4000 Nederlanders in Duitsland en in Nederland door de Duitsers gevangen gehouden.

— In plaats van Mr. P. J. Oud is benoemd tot burgemeester van Rotterdam Ir. S. Mueller, thans commissaris der provincie Utrecht.

— Tot commissaris der provincie Utrecht is benoemd de N.S.B.'er E. W. Engelbrecht te 's Gravenhage.

— Anton Mussert heeft niet alleen totreding tot, doch ook uittreding uit de N.S.B. verboden (het eerste uit angst voor vermomde tegenstanders, het tweede uit angst voor prestige-verlies bij zijn nazie-vrienden). Het aantal N.S.B.'ers in Nederland wordt op dit ogenblik op niet meer dan 55.000 geschat (dus ongeveer drie vijfden van een procent der bevolking).

— Enige Nederlandse zwarte marktprijzen, een pond boter ƒ 3,50, een ei 18 ct. een fles sla-olie ƒ 7,50.

— Enige, tegelijk met Dr. Collijn gevangen genomen anti-revolutionnairen, zijn vrijgelaten, onmisbaar, die voor de Duitsers onmisbaar zijn.

— Jhr. Snouck Hurgronje werd inderdaad ontslagen als secretaris-generaal van Buitenlandse Zaken, omdat hij weigerde een circulaire te ondertekenen opwekkend tot dienstneming tegen Rusland.

— Tot secretaris-generaal van Buitenlandse Zaken is benoemd Ridder Huyssen van Kattendijke.

— Bij zijn aftreden is burgemeester Van Lanschot van 's Hertogenbosch op geestdriftige wijze door de bevolking gehuldigd.

Aruba.

MEDEDELING.

Tot onze spijt kreeg een gedeelte der Arubaanse lezers van „Dagblad Amigoe di Curaçao" jl. Zaterdag hun nummer niet.

De oorzaak hiervan ligt bij het personeel van het vliegveld Hato. waar vergeten werd het pakje kranten uit de K.L.M.-bus te halen.

NEDERLANDSE RODE KRUIS, AFDELING ARUBA.

Algemene Ledenvergadering op Maandag 20 October 1941 om 20.15 uur in de Raadszaal te Oranjestad.

Agenda: Mededelingen van het bestuur in verband met aftreden van den voorzitter en verschillende bestuursleden.

DE WATERNOOD.

Gouvernement mag niet benepen zijn; er moet op Aruba wat gedaan worden.

Als een herrezen Marcus Porcius Cato verkondigt sedert April jl. het Arubaanse Statenlid Jacob Rudolf Arends bij elke zitting van de Staten of het gaat over de wankelende stabiliteit van de gulden of over welke andere zaken ook. dat er verandering moet komen in de waternood van Aruba.

Inderdaad is de toestand, zoals die daar momenteel is. een aanfluiting voor de instanties die erover te zeggen hebben.

Er moet **wat** gedaan worden, en wel: **terstond.** Het kan zijn nut hebben een artikel aan te halen uit een Amerikaans blad „The Decatur Daily", waarin een soortgelijke toestand wordt beschreven als er momenteel op Aruba heerst.

U.S.A.

De titel van het stuk is: „Dominee vindt water voor een Luchtvaartschool nadat alle pogingen van anderen faalden".

En het stuk luidt:

„The Southern Aviation Training School" heeft thans zoveel water als ze nodig heeft, nadat een dominee er in slaagde de plaats aan te wijzen waar geboord moest worden.

Toen met de bouw van de school werd aangevangen. was het eerste uit te voeren project: het graven van een put. daar de enige bestaande put onvoldoende was. De boren draaiden. doch geen water. Op meer dan 200 plaatsen gingen ze de grond in. helaas zonder succes.

De aannemers waren radeloos. Een employee Fred. Robinson herinnerde zich den bekenden Dominee B. P. Collier, die reeds herhaalde malen met succes geschikte plaatsen voor putten had aangewezen. Robinson werd opgedragen zich ogenblikkelijk met Ds. Collier in verbinding te stellen.

Dominee kwam. Gewapend met een vorkvormige roede. die hij voor zich uithield in een hoek van 45°. begon Ds. Collier het terrein in verschillende richtingen af te lopen. Na een paar minuten kon hij enkele plaatsen aanwijzen. waar water zat. doch hij wenste de meest geschikte plaats te ontdekken. Na 20 minuten kon hij die plaats aangeven en ried aan daar te boren. Zijn advies werd ogenblikkelijk opgevolgd en op 40 voet diepte vond men water in overvloed. Pompen werden zonder dralen geïnstalleerd. die thans nog per minuut 50 gallon water naar de oppervlakte brengen.

De Dominee ontdekte het water aan een neerslaan van de vork-vormige roede. als hij over een water-ader liep.

De verbaasde architecten en aannemers waren overgelukkig met de succesvolle oplossing van het waterprobleem en gaven blijk van grote dankbaarheid voor de weldaad. die Ds. Collier hun bewezen had."

N.W.I.

Ook Aruba tobt met een waterprobleem, reeds zolang als het op Gods aardbodem bestaat.

De cunucu-Arubaan beschikt over een paar gebrekkige tamelijk onhygiënische putten. waarvan het water zelden werkelijk zoet-water is. Om hierin verbetering te brengen. is maar weinig gedaan. Zelfs molens op bestaande putten is een weelde. die wel op Curaçao. maar op Aruba bijna niet voorkomt. Hoeveel boringen het Gouvernement heeft gedaan. is onbekend. maar het zullen er wel geen 200 zijn. zoals bij de bouw van de Amerikaanse luchtvaartschool.

Zeker. tenslotte heeft Aruba ook zijn destillatie-inrichting gekregen. waarvan echter de capaciteit absoluut onvoldoende is. Alleen als er overvloed van water is. kan de cunucu-Arubaan er van profiteren en mag dan tegen goed geld een paar blikjes van een onhygiënische water-truck kopen.

De stadsmensen van Oranjestad en San Nicolas krijgen — als ware het de meest afgelegen rimboe — maar enkele uren per dag water. Op de meest onverwachte tijden zitten ze zonder. **Een operatie in het San Pedro Hospitaal kon niet doorgaan, want er was geen water.** Hadde de laatste brand in Oranjestad een half uur langer geduurd. dan had de brandweer met lege slangen werkloos moeten toezien. hoe een gehele straat tot de grond toe afbrandde.

De Lago is verplicht elk jaar enkele duizenden ton water te importeren.

Het waterprobleem is dus wel het meest urgente probleem voor Aruba. Doch gelukkigerwijs heeft ook Aruba, zoals die Amerikaanse luchtvaartschool. zijn man met de vorkvormige roede gevonden. die het probleem schijnt te kunnen oplossen. Ongeveer een jaar geleden deelde deze man, de reeds beroemd geworden Frère Appolinair, zijn ontdekking mede dat er nl. een zoetwater-ader onder Aruba moest lopen. Als we goed zijn ingelicht. heeft de Gezaghebber van Aruba zich toen in verbinding gesteld met Frère Appolinair om meer gegevens te verkrijgen. Men mag dus veronderstellen, dat het Bestuur ongeveer een jaar geleden op de hoogte is geweest. Iedereen op Aruba had toen graag „een sterken man" bij het Bestuur gezien. die de zaak terdege zou aanpakken en koste wat het kost, vlug en doortastend zonder talmen zou zijn overgegaan tot het nemen van proeven. Maar daarin zijn we teleurgesteld. Neen, het Gouvernement heeft ook bij dit urgente waterprobleem alle tijd. Er werd gewacht tot de Frère weer eens op een inspectiereis Aruba aandeed.

Verbeeld u, dat het Gouvernement dezen man eens extra uit Colombia had laten overkomen om wat spoed achter de zaak te kunnen zetten. Neen, dat ging niet. de begroting zou er een onherstelbare deuk mee gekregen hebben. Op die manier is er weer een half jaar nutteloos verloren gegaan. Bij die luchtvaartschool ging het toch wel wat doortastender. vermoedelijk omdat het daar particuliere ondernemers betrof, en niet een Gouvernement. dat van zijn slome gedienstige: Bureaucratia afhangt.

Hoever of het nu staat na het laatste bezoek van Frère Appolinair. is nog niet bekend. Zijne Excellentie de Gouverneur heeft er zich nu persoonlijk voor geïnteresseerd. dus er zal zeker aan gewerkt worden. Laat het Gouvernement er eens iets over publiceren. Propaganda voor en publicatie omtrent het werk, dat een Gouvernement verzet, voorkomt steeds veel critiek.

Het is te begrijpen. dat de vroede vaderen van Curaçao vooral hier in de tropen niet over één-nacht ijs wensen te gaan: er is met het geval een groot bedrag gemoeid. **Maar water is voor Aruba van zo'n kapitaal belang, dat er gerust wat risico mag genomen worden.** Het is wel eens goed dit te zeggen. omdat uit enkele uitlatingen zou kunnen blijken. dat het Gouvernement bij het oplossen van dit geweldige probleem. misschien op de onkosten zal blijven turen. Zo „vertelt" men thans op Aruba. dat na de proefnemingen van Frère Appolinair bij een van de Gouvernementslieden de schrik om het hart geslagen is bij de gedachte: „dat het Gouvernement misschien nog de reis van den Frère zou moeten betalen als hij terug zou komen van Colombia om de meest geschikte plaats voor boringen aan te geven." In hoeverre dit waar zij, is natuurlijk niet na te gaan. al is het feit. dat zulk een verhaal in omloop komt. wel veelzeggend.

Wat een mentaliteit!

Men moet zich indenken welk een onbetaalbare weldaad deze Frère aan Aruba kan bewijzen: voor zijn bevolking, landbouw en industrie. Het Gouvernement zou met genoegen een reis van een studiecommissie uit Europa vergoed hebben, die slechts zou komen onderzoeken welke klei-soorten er op Aruba gevonden worden.

Wie denkt hier niet aan de fameuze landbouw-proef-stations van de Bovenwinden? Wat een geld heeft het Gouvernement er niet voor over gehad om te experimenteren, welke aardappel en wat voor soort groenten en gras er het weligst zou tieren! Een Engelse (geen Nederlandse) landbouwkundige met twee onder-landbouwkundigen, benevens het nodige personeel hebben er jaren lang geëxperimenteerd tegen goed geld. Van het begin af waren de resultaten bedroevend en toch heeft men doorgezet. Het volk plant er thans nog precies hetzelfde als vóór het experiment begon en als de autoriteiten van Curaçao naar Sint Maarten komen, moet de Gezaghebber zijn groenten en fruit voor het diner aan de Franse kant kopen.

Indien er een Amerikaanse Maatschappij ware geweest, die in staat zou zijn Aruba, Bonaire en Curaçao voor altijd van zoetwater te voorzien tegen een bedrag van 3 millioen gulden, dan zou het Gouvernement deze som er voor beschikbaar gesteld hebben.

Maar waarom piekeren Gouvernementslieden dan juist in dit geval zo bar over de centen? De Amerikanen gaven Ds. Collier blijk van grote dankbaarheid voor het water, dat hij vond om een enkele luchtvaartschool te helpen. Het is te hopen, dat het Nederlandse Gouvernement hetzelfde zal doen tegenover Frère Appolinair. Water geven aan Aruba en waarschijnlijk ook aan Curaçao en Bonaire is een niet te schatten weldaad voor dit Gebiedsdeel. Wij zijn van mening, dat deze Franse frère niets voor zich persoonlijk zal vragen (al ware dit geenszins onbillijk geweest). Als hij iets vraagt voor de grote weldaad aan de bevolking der Benedenwinden bewezen, dan zal het wel iets zijn, dat aan de bevolking, waarvoor zijn medebroeders werken, weer ten goede zal komen. En ieder weldenkend mens van dit Gebiedsdeel zou het benepen vinden als het Nederlandse Gouvernement hier te kort zou schieten in dankbaarheid „van wege de bezuiniging" of om andere beter niet te noemen redenen.

BELGISCHE SOLDATEN IN TRAINING.

Er bevindt zich een belangrijk contingent van het Belgische leger in Canada, waar het getraind wordt. Een ander deel van het Belgische leger bestond uit de troepen in de Congo, die een groot aandeel hadden bij het verdrijven der Italianen uit Ethiopië. Nog een ander deel van het Belgische leger bevindt zich in Engeland en is samengesteld uit Belgische soldaten, die via Duinkerken het lot der slavernij ontvluchtten, uit Belgische ingezetenen van Engeland en uit ontvluchte Belgische mannen.

Het Belgische leger in Canada is op dezelfde wijze samengesteld als het Nederlandse leger aldaar.

Curaçao.

AAN DE TELEFOONABONNEES.

Belangrijk.

De aandacht van telefoonabonnees wordt erop gevestigd, dat een afschrift van de **lijst van nieuwe en gewijzigde telefoonaansluitingen,** welke door de telefoonadministratie geregeld wordt bijgehouden, aan iederen abonnee op verzoek **kosteloos** kan worden verstrekt.

Aanvragen gelieve men in te zenden aan het Administratiekantoor. Riffort 3.

De lijst is bijgewerkt tot 1 October jl., dus is een prachtige aanvulling bij de telefoongids.

BLOEDTRANSFUSIE.

„Het Nederlandse Rode Kruis", afdeling Curaçao, schrijft ons:

„De Bloedtransfusiedienst van het Rode Kruis is thans in werking gesteld. Men beschikt over een vrij groot aantal bloedgevers. Dank zij de welwillende medewerking van hen die zich als bloedgever of anderszins ter beschikking stelden, kon de Afd. Curaçao van het Rode Kruis een nieuwe dienst aan de mensheid aanbieden.

Hebt Gij U ook reeds aangemeld voor bloedgever. U kunt het telefonisch, schriftelijk of mondeling doen aan het Hoofdkwartier van het Rode Kruis, Pietermaai tegenover Roxy."

KATHOLIEKE SPORTCENTRALE

Bekerwedstrijden:

Boca Junior — Coming Youth	3—0
Jong Columbia — Utrique Fidelis	1—0
Vitesse — Union	2—0
Juniores:	
Olympia — Velox	0—2
Tropials — Vitesse	0—4.

M. P. MARTINA †.

Gisteren had er een betreurenswaardig feit plaats in het Militaire Kamp te Suffisant. De schutter Marco Pablo Martina werd door een medeschutter met een mes neergestoken.

Het slachtoffer werd midden in het hart getroffen en stierf binnen enkele minuten. De geestelijke hulp, die werd ingeroepen, kwam helaas te laat.

Hedenmiddag om 16 uur zal het stoffelijk overschot van Schutter M. P. Martina met militaire eer begraven worden vanuit het St. Elisabeth hospitaal op het kerkhof Santa Ana te Otrabanda.

GESLAAGD.

Voor de R.K. Bond „St. Genesius" slaagden als Stenografe in de Nederlandse Taal: Migala Torre, Angelica Kristolf, Julia Semerel, Rosamalia Goilo, Jeanne Nicastia, Lennie de Castro, Violeta Senior, Ina Curiel; allen leerlingen van het St. Antoniusgesticht, Pietermaai.

WANNEER IS DE BRUG OPEN?

In deze editie staat een advertentie van den Havenmeester, die de nieuwe sluitingstijden aankondigt van de Emmabrug. Op de tijden, die in de advertentie vermeld staan, kan men er dus zeker van zijn, dat de brug voor het verkeer-over-land **open** is, m.a.w dat dat verkeer erover kan gaan.

De moeilijkheid is nu alleen, dat het op Curaçao onmogelijk is te weten hoe laat het is. De klokken aan de brug verschillen steeds 5 à 20 minuten met de andere klokken in de buurt. De zo handig bedachte klokken waarop men kan zien wanneer de brug weer toe gaat, stichten meer verwarring dan gemak. Het is te hopen, dat daarin nu ook nog eens verbetering kome.

POSTZEGELNIEUWS.

De Heer Samuel G. Makin, 4820 Regent St., Philadelphia, Pa., U.S. Amerika, zoekt iemand op Curaçao om postzegels van hier met die van de V.S. te ruilen. Geïnteresseerden gelieven hem te schrijven.

INSPECTIE VAN HET ONDERWIJS.

Voor het examen voor kwekeling als bedoeld in artikel 15 c van de Onderwijsverordening 1935 (P.B. No. 43), gehouden op Woensdag 8 October **1941** slaagden de dames **H. A. de Castro** en **B. M. Isenia,** die beiden haar opleiding genoten aan het St. Antoniusgesticht op Pietermaai.

OFFICIELE BEKENDMAKINGEN.

Verlof (Binnenl-, Buiten bezwaar van den Lande, Vrijstelling van dienst). J.E. Peterson, veldwachter op St. Maarten N. G., 4 weken vrijstelling van dienst.

Werkzaamstelling: A. Thiel, ten kantore van de Landsradiodienst op Aruba.

Centraal Comité voor het gebiedsdeel Curaçao van de Vereniging „Het Nederlandse Rode Kruis".

Eervol ontslag als leden: Mevr. A. E. Vrijburg-Süthoff en Mevr. F. C. Wagemaker-Jonker op haar verzoek onder dankbetuiging voor de door haar als zodanig bewezen diensten.

Aan W. F. Veldhuyzen, markmeester, tevens opzichter van het abbatoir op Curaçao is de persoonlijke titel van hoofdopzichter bij den veterinaire dienst op Curaçao toegekend.

De Gouvernements-Secretaris.
C. F. Gronemijer.

BOTICA'S.

Deze week hebben de volgende botica's de Zondag- en nachtdiensten:

Punda: Juliana

Otrabanda: Del Pueblo.

CHEQUE-KOERSEN.

De Plaatselijke Banken noteren de volgende koersen:

	Inkoop.	Verkoop.
Batavia	99.50	100.50
Paramaribo	99.50	100.50
Caracas	50.—	51.50
New York	1.8850	1.9050
Londen	7.55	7.65
Zürich............	—	47.—

Politiek en Oorlog.

RUSSEN VERDEDIGEN ENERGIEK.

De Russen maakten bekend, dat Sov-et-soldaten koppig vechten tegen de geweldadige aanvallen van de Duitse oorlogsmachine in de grootste slag van de oorlog en op verschillende punten tegenaanvallen uitvoerden. Het Russische communiqué van de middag zeide, dat de gevechten langs het gehele front werden voortgezet waarbij de Russen naar de Duitsers terugsloegen in niet nader genoemde sectoren.

De strijd was vooral heftig bij Vyaz-, op 125 mijl ten Westen van Mosou, terwijl in het Zuiden de Russen vastbesloten wijze weerstand boden. Het bericht van de Rode tegenanvallen kwam nadat Rusland ernstig egaf, dat de Duitsers de Russische rijdkrachten ten Zuid-Westen van Moskou terugrolden.

De Russen maakten de val bekend an het belangrijke spoorwegkruispunt ryansk, een bastion op 220 mijl ten Westen van Moskou. Gemeld erd, dat de stad verlaten werd na ve-e dagen van koppige gevechten. Duitsland werpt voortdurend verse oldaten in de strijd en bouwde een umerieke overmacht op, teneinde de ovjets terug te duwen en wiggen te rijven in hun defensie-linies ten koste an ontzaggelijke verliezen in manchappen en wapenen. De Duitsers erloren gisteren meer dan 12.000 doen en gewonden in verschillende geechten in Westelijke richting. Doch elfs terwijl zij tegenslagen toegaven an het beneden gedeelte van de Vyaza-Bryansk slaglinie, verklaarden de ovjets, dat de tegenaanvallende strijdrachten in het Vyazma-gebied op 125 mijl ten Westen van Moskou de stad M. heroverden van de Duitsers. De Duitse aanval rond Vyazma scheen te ijn gericht op het bezetten van de bree hoofdweg, welke leidt naar Moskou.

De Russen deelden mede, dat sneeuw n bijtende koude de aanvallers kwelen.

Een bericht van „Rode Ster" zeide, lat de Duitsers rillen in hun lichte kleing en dat zij na de verovering van Orel aan de inwoners van Orel gebolen alle warme kleđeren over te leveen. De Duitsers intensificeren hun ofensief aan het centrale front en trachen voort te rukken van Vyazma, Bryansk en ten Noorden van Orel in en poging om een ring te vormen rond le Westelijke legers van Maarschalk Semeon Timosjenko en Moskou te veroveren.

De Sovjet-pers ging voort nadruk te eggen op het huidige gevaar. „Pravla", het communistisch partij-orgaan verklaarde, dat de invallers Moskou rachten te veroveren, door te breken naar de meest industriële centra en de Russische legers te omsingelen. Hieraan voegde het toe, dat het Rode leger zich gesteld ziet voor de grootste aller beproevingen in een strijd tegen de Duitsers om alles te winnen of alles te verliezen. Het orgaan van de marine, „Rode Vloot", verklaarde: „De dood in deze slag is veel meer welkom dan het leven onder een fascistisch juk."

Het legernieuwsblad „Rode Ster" deelde aan de soldaten mede „om te winnen of te sterven. Er is geen andere keuze".

Moskou bracht de Zondag door zonder te worden gehinderd uit de lucht. Sedert 2 October had het geen luchtalarm.

Ook in andere sectoren van het Russische front hadden hevige gevechten plaats. Maarschalk Klementi Vorosjilovs Noordwestelijke leger, dat Leningrad verdedigt, rapporteerde een serie van tegenaanvallen te hebben uitgevoerd waardoor sommige van de Duitse linies bedreigd worden. Ten Oosten van Poltava in de Oekraïne trokken de Russen zich terug naar gereedgemaakte stellingen, aangezien de Duitsers versterkingen aanvoerden. De berichten deelden mede, dat de strijd in die sector, waar de Duitsers opdringen naar Charkov, wordt voortgezet.

In de Zuidelijke sector zouden de marinestrijdkrachten van de Zwarte Zeevloot slaan naar de invallers in het gebied van Melitopol en op de toegangswegen naar de Krim. Tankgevechten op grote schaal worden ook van die sector gemeld. (Moskou, (AP) 13.10).

DUITSE OFFENSIEF VERTRAAGD.

Van gezaghebbende zijde wordt gemeld, dat de Russen reserves aanvoeren en dat het Duitse offensief thans is vertraagd, vergeleken bij de eerste 2 of 3 dagen. De bron zeide, dat „zeer ernstige gevechten" worden voortgezet in de aanval op Moskou. Hieraan werd toegevoegd, dat de Duitse opmars tot stand is gebracht op 70 à 80 mijl van Moskou wegens afmatting en vernieling aan tanks en andere gemechaniseerde voertuigen alsmede de beperktheid van het menselijk uithoudingsvermogen aan beide zijden.

Met de verklaring, dat de Duitsers klaarblijkelijk thans trachten om Leningard uit te hongeren zeide een bron, dat de Duitsers waarschijnlijk manschappen en kanonnen van het Leningrad-front hebben gehaald om hulp te verlenen in de verschrikkelijke aanvallen op andere fronten. Hieraan werd toegevoegd, dat er geen aanduiding is, dat de Russen reserves aanvoeren van het Verre Oosten.

In de Zuidelijke sector waar de Duitsers beweerden Taganrog te hebben veroverd, zeide de bron, dat het mogelijk is, dat gemotoriseerde strijdkrachten dit punt bereikten op 45 mijl van Rostov, doch verklaarde, dat het te betwijfelen is of zij in groten getale zijn. Hieraan werd toegevoegd, dat de Duitse aanval op de Krim nog steeds bij de Perekop-landengte wordt tegengehouden. (Londen, (AP) 13.10).

DUITSERS OP 100 MIJL VAN MOSKOU.

De Duitse soldaten werden met 2 gepantserde colonnes gemeld binnen een afstand van 100 mijl van Moskou en zouden de Russische strijdkrachten vernielen die bij Vyazma omsingeld zijn op 125 mijl ten Westen van de Sovjet-hoofdstad waar hevig gevochten wordt. Het Hoofdcommando maakte bekend, dat de vernieling van de strijdkrachten, die bij Vyazma omsingeld zijn, de voltooiïng nadert. Het communiqué zeide, dat nazie-soldaten de overblijfselen van de Russische strijdkrachten achtervolgen, die ontsnapten in de slag bij de Zee van Azov in het Zuiden van Rusland en 11.000 gevangenen en 33 kanonnen veroverden. Aan het Noordwestelijke front werden herhaalde pogingen van de Russen afgeslagen om te breken uit de omsingeling met hevige verliezen voor den vijand (Berlijn, (AP) 13.10).

RUSSISCH COMMUNIQUE.

Het Russische communiqué, dat op Maandag werd uitgegeven, luidde als volgt:

„Gedurende de dag van 12 October vochten onze troepen langs het gehele front tegen den vijand. De gevechten waren vooral heftig in de richtingen van Bryansk en Vyazma. Na vele dagen van koppige gevechten verlieten onze troepen Bryansk. Op 10 October werden 27 Duitse vliegtuigen vernield. Wij verloren 14 vliegtuigen. 4 Duitse vliegtuigen werden omlaag gehaald nabij Moskou op 11 October en 12 October. De gevechten nemen in Westelijke richting in hevigheid toe. In sommige sectoren slaagden de Duitsers er in de Sovjet-troepen terug te dringen ten koste van ontzaggelijke verliezen. 90 Duitse tanks, 270 lorries en 62 kanonnen werden op 12 October vernield in Westelijke richting van het front. 12.000 Duitsers werden op dezelfde dag gedood en gewond. (Moskou, (AP) 12.10).

ARNULFO ARIAS TERUG NAAR PANAMA.

Dr. Arnulfo Arias, de afgezette President van Panama, vertrok heden uit Cuba naar Panama aan boord van het stoomschip „Cefalu" en moet daar op Dinsdagmorgen aankomen. Arias vertrok zonder voorafgaande bekendmaking, behalve dat hij van plan was per vliegtuig terug te keren. (Havana, (AP) 11.10).

Officieel wordt medegedeeld, dat de autoriteiten van de Kanaalzone van plan zijn aan Arias morgen per radio mede te delen, dat hem niet zal worden toegestaan een politieke vluchteling te worden in de zone als hij aan land komt en naar de grens van Panama zal worden gebracht waar hij waarschijnlijk zal worden gearresteerd. De groeiende mening bestaat, dat Arias, die bekend staat als een trots man, zich zal laten arresteren en gevangen zetten in een poging om sympathie en steun te verkrijgen. (Panama, (AP) 12.10).

BENOEMINGEN IN NOORWEGEN.

Josef Terboven, de Duitse Commissaris voor Noorwegen benoemde ingenieur Oliver Moeistad als Hoofd van de Noorse Veiligheidspolitie. Luitenant Kolonel Ragnvald Hvoslef, de vroegere Noorse militaire attaché in Washington, werd benoemd tot Hoofd der politie in Trondherm. (Oslo, (AP) 13.10).

DE BRITSE STRIJDKRACHTEN IN EGYPTE.

Een gestadige stroom van Noordamerikaanse tanks, waarvan vele luchtverversing hebben en andere voordelen, waardoor zij speciaal geschikt zijn voor de woestijnoorlog, worden naar het voorste gebied gebracht door de Britse pantser-strijdkrachten en zullen mogelijk spoedig in belangrijke aantallen in de strijd worden geworpen. Nog veel meer zijn er in Egypte, die worden voorbereid voor een strijd, terwijl nog meer geregeld arriveren.

Bij aankomst worden zij gebracht naar een Britse depot in de woestijn en aan proeven onderworpen. De Britten maakten verschillende kleine veranderingen. Verschillende Noordamerikaanse officieren leiden klassen om het gebruik van de machines aan de Britten te leren. Nadat de tanks beproefd zijn, worden zij aan de Britten overgeleverd.

Onder de modellen, die gebruikt worden, bevindt zich een lichte tank van $13\frac{1}{2}$ ton, voortgedreven door een motor van 250 paardenkracht. De machine wordt beschermd door een extra harde pantserplaat en heeft luchtverversing voor het afkoelen der lucht en het stofvrij maken daarvan. Een der voornaamste voordelen van de tanks boven die vroeger gebruikt werden, is, dat de rupsbanden lopers van rubber hebben inplaats van staal. De meest ernstige handicap van de tanks was het breken van de lopers over het zandige rotsachtige terrein of door granaatvuur. (Door Edward Kennedy met de Britse woestijntroepen in Egypte, (AP) 12.10).

NOORD-AMERIKANEN IN NOORD-IERLAND.

De „Daily Mail" zeide, dat op de basis in Noord-Ierland, waar duizenden Noordamerikaanse technici en arbeiders werken, de Noordamerikanen gevraagd hebben om bescherming van Noordamerikaanse mariniers. Hun mening is, dat een groot gebied feitelijk onder Amerikaans toezicht staat en een beschermende strijdkracht vereist is (Londen, (AP) 12.10).

RESULTAAT VAN AMERIKAANS-JAPANSE BESPREKINGEN.

Het Ministerie van Buitenlandse Zaken maakte bekend, dat als resultaat van de besprekingen met de Regering van de Verenigde Staten het Japanse stoomschip „Tatsua Maru" uit Yokohama zal vertrekken naar Honolulu en San Francisco op 15 October. Hieraan werd toegevoegd, dat de „Taiyo Maru" en de „Nita Maru" kort daarop zullen vertrekken naar de Verenigde Staten. Het Domei-nieuwsagentschap legde er de nadruk op, dat de reizen niet tot doel hebben om de Japanse onderdanen uit de Verenigde Staten te evacueren (Tokio, (AP) 11.10).

IN ICHANG WORDT NOG GEVOCHTEN.

Een Chinese militaire zegsman deelde mede, dat er nog straatgevechten plaats hadden in Ichang, de haven aan de Yangtze-rivier, terwijl Chinese troepen pogingen deden om de Japanse strijdkrachten op te ruimen, die nog hangen aan die meest Westelijke voorpost van haar invasie. Berichten, die te Chungking ontvangen werden, deelden mede, dat nog 1000 tot 2000 Japanse manschappen zich binnen Ichang bevinden en dat anderen een klein gebied buiten de stad bezetten. Het verlies van 4 bataljons werd toegegeven door de Chinezen, die vroeger hadden gemeld de stad heroverd te hebben (Chungking, (AP) 11.10).

DE NAZIES MOETEN ERAAN TE PAS KOMEN.

Een vertraagd telegram deelde mede, dat volgens een goed ingelichte bron 5 Duitse regimenten in Bulgarije arriveerden op weg naar Noord-Griekenland om het politiewerk over te nemen van de Italianen en Bulgaren, die er niet in kunnen slagen om de orde te bewaren. Berichten uit verschillende kringen alhier meldden, dat de Grieken zoveel last veroorzaakten, dat de bezettingstroepen verplicht zijn bommenwerpers en tanks te gebruiken teneinde de toestand te beheersen (Ankara, (AP) 12.10).

30 COMMUNISTEN IN SERBIË GEËXECUTEERD.

De Hongaarse pers meldde, dat 30 communisten werden geëxecuteerd in Cuprija, Serbië. (Budapest, (AP) 11.10)

ALLERLAATSTE NIEUWS.

Duitse persberichten deelden mede, dat de Roemeense Gouverneur van de Bukovina-provincie een decreet heeft uitgevaardigd, volgens welk een ghetto zal worden gevormd voor Joden in Cernauti, de provinciale hoofdstad. Ook stelde de Gouverneur de doodstraf voor geweldaden of aanhitsing tot opstandigheid in het ghetto.

De Duitse autoriteiten van Parijs maakten bekend, dat het 76ste slachtoffer geëxecuteerd is door een vuurpeleton. Dit laatste slachtoffer is Jean Labragere van Angoulême.

Japanse berichten delen mede, dat 200.000 Chinezen ter versterking naar Chengchow oprukken in een wanhopige poging om die stad te heroveren.

Moskou meldt, dat volgens berichten van het front de Duitse opmars is vertraagd in de richting van Vyazma, het voornaamste slagveld van het grote nazie-offensief naar Moskou. De tegenaanvallen van de Sovjets worden op verschillende punten uitgevoerd. „Pravda" zeide, dat de Russische weerstand toeneemt. De laatste berichten melden, dat Russische versterkingen in gestadige vloed naar de gevechtslinies stromen. Bij Vyazma heeft een geweldige strijd plaats. Een Russische tegenaanval had tot resultaat, dat een stad nabij Bryansk heroverd werd. Een tweede Russische tegenaanval werd uitgevoerd ten Noorden van Orel, dat de Duitsers een week geleden namen. Naar „Pravda" meldt, wordt het centrale Russische front meer stabiel.

De Amigoe-Enquête

Een Imperiale Raad.

XVI.

Landraad O. L. RICHARDSON te St. Maarten, schreef nog:

„Gelijk alle Nederlanders, hetzij in het Moederland of in de Koloniën ben ik er zeker van, dat de na-oorlogse politiek van Harer Majesteits Regering van ontzaggelijk belang is.

Niet, dat wij veel te klagen hebben. Onze Regering, Gode zij dank, kan vergeleken worden met de beste en over het algemeen hebben wij goede redenen om tevreden te zijn. Er kan echter geen twijfel zijn dat zulk een catastrophe, welke de natie gelijk zo vele andere meemaakt, zekere veranderingen in de sociale, economische en politieke structuur van elk Europees land en in feite van elk land zal meebrengen.

Evenmin kan er twijfel zijn, dat de toekomst van Nederland, vooral wat betreft de geographische relaties met Duitsland en al hetgeen dit medebrengt, de meest voorzichtige en wijze bestudering vereist. Het Moederland zal economisch meer dan ooit moeten afhangen van zijn koloniën en van de geallieerden, die samen vechten voor zijn bevrijding, in plaats van den nabuur, die bewezen heeft een bedorven, schaamteloze en brutale aanvaller en plunderaar te zijn.

Indien daarom enige verbetering in de structuur van het nationale leven en de regering gebracht kan worden, welke al de onderdelen van de natie tot elkaar zal brengen, waaronder haar belangrijke en loyale Oost- en West-Indiën, voor een nauwe samenwerking in elke quaestie, zal deze van onberekenbaar nut zijn voor de ver van elkaar liggende delen van het Koninkrijk alsmede voor het Moederland zelf.

Zulk een Imperiale Raad, waarin de autoriteiten thuis kunnen consulteren en handelen in overeenstemming met de volwassen kinderen, zal een grote stap voorwaarts zijn. Wij hebben een aanschouwingsles tot het bereiken van zulk een resultaat, een wonderlijk succesvol resultaat, in het Britse Gemenebest van Naties. In ons geval zou er verschil bestaan, doch het principe zou hetzelfde zijn. Zulk een Imperiale Raad, waarnaar gij refereert in uw circulaire en uw schrijven, kan daarom slechts ten goede zijn en behoort te worden verwelkomd en bevorderd op elke mogelijke wijze thuis en in het buitenland.".

* * *

Nabeschouwing.

In „Dagblad Amigoe di Curaçao" van 25 Augustus 1941 (nr. 3383) tot en met 11 September 1941 (nr. 3397) zijn 59 antwoorden gepubliceerd, die waren binnengekomen op de door de Redactie van dit blad ingestelde enquête betreffende een Imperiale Raad, waarnaar Hare Majesteit de Koningin in Haar radio-rede van 31 Juli jl. refereerde.

Aan de publicatie van de antwoorden is voorafgegaan een historische inleiding omtrent de reeds vroeger in de historie van ons vaderland aangewende pogingen tot de instelling van een lichaam te geraken, dat als vertegenwoordigend lichaam zou dienen voor het gehele grote Rijk der Nederlanden, zoals dit historisch geworden is. De antwoorden zijn alle in alphabetische volgorde naar de achternamen der schrijvers gepubliceerd, behalve van enkele Landraden van de Bovenwinden, wier antwoorden als gevolg van de trage postverbinding later binnenkwamen: één wordt hierboven nog afgedrukt, zodat het totaal aantal antwoorden 60 is. Tevens werden gepubliceerd een passage uit de Indische Begroting en een gedeelte van het Rapport zoals dat door de Vaderlandse Club in de Oost was opgesteld. Deze geven niet de Curaçaose mening weer, doch doen zien hoe men in bepaalde groepen in de Oost over de zaak denkt.

De 60 gepubliceerde antwoorden kunnen als volgt worden ingedeeld:

Van Aruba 12,
Van Bonaire 2,
Van de Bovenwinden 6,
Van Curaçao 40. (De beide op Curaçao woonachtige resp. Bonaire en de Bovenwinden vertegenwoordigende Statenleden zijn bij deze eilanden geteld.)

Van degenen, die de 60 antwoorden schreven, belijden 12 de Joodse godsdienst, 24 de katholieke godsdienst, en 24 behoren tot een der protestantse denominaties.

Van de 4 leden van de Raad van Bestuur is van 1 een antwoord opgenomen, daar de anderen ofwel een antwoord zonden met verzoek dit niet te publiceren, of wel zich verontschuldigden.

Van de 15 Statenleden werd van 12 Statenleden een antwoord gepubliceerd.

Van Nederlanders uit het gebiedsdeel Curaçao 42.

Van Nederlanders uit het gebiedsdeel in Europa 18.

Ofschoon geen enkele inzender namens een bepaalde groep der bevolking spreekt, kan het toch zijn nut hebben de verschillende vertegenwoordigde beroepen te enumereren: ambtenarij, artsenij, bankwezen, geestelijkheid, handel, kantoor, militaire macht, bizonder en openbaar onderwijs, pers, rechterlijke macht, sociaal werk.

Het is der Redactie een groot genoegen te mogen constateren dat op enkele uitzonderingen na alle aangeschreven personen hebben geantwoord, al moesten sommigen om persoonlijke of andere redenen van het opstellen van een te publiceren antwoord afzien.

Bij voorbaat moet worden gewezen op het zuiver persoonlijke karakter van de antwoorden en de daarin verkondigde meningen. Den aangeschreven personen werd gevraagd een persoonlijke mening te willen formuleren en het zou dus onjuist zijn om bij-voorbeeld te veronderstellen, zoals men in sommige kringen anders wellicht geneigd zou zijn te doen, dat een antwoord, dat door — laat ons zeggen — den geestelijke van dit of dat kerkgenootschap is opgesteld de officiële mening van dat genootschap zou weergeven. Ook wat de meningen der Heren Statenleden betreft, moet worden opgemerkt, dat elk lid afzonderlijk gevraagd werd en dat geen enkel antwoord als de mening van een partij of groep moet worden beschouwd. Van de aanvang af is het de bedoeling der Redactie geweest **niet een Rapport** samen te stellen, doch enkele **meningen** naar voren te brengen. En door zo min mogelijk een officieel karakter aan deze enquête te verlenen, konden veel meer vooraanstaande personen uit kerk, staat en maatschappij gevraagd worden, dan onder andere omstandigheden zou zijn mogelijk geweest.

Het is tenslotte een aangename taak voor de Redactie aan allen, die hebben willen medewerken aan deze enquête haar dank te betuigen. Tijdens de publicatie der brieven is haar telkenmale gebleken hoe groot de belangstelling voor deze publicaties was bij het publiek.

Behoudens een enkele opmerking in sommige brieven is wel duidelijk geworden, hoe sterk de band van eenheid is, die het Rijk der Nederlanden samenbindt. En ook hoe door de meesten volmondig erkend wordt het vele goede, dat het Moederland voor de gebiedsdelen heeft verricht. In vele brieven wordt dan ook vermoedelijk wel uit dien hoofde betoogd, dat er niets gedaan moet worden, totdat ook de acht millioen in Europa weer vrij zijn, en de stuwkracht weer uit kan gaan van het Plein te 's Gravenhage, van waar die ook vroeger is uitgegaan.

In verschillende brieven was dit geïmpliceerd, in enkele zelfs ronduit gezegd. De Heer Elias Curiel, Ds. Eldermans, Mgr. Ellis en de Heer J. M. J. Ellis, Landraad Hellmund, Statenlid de Jongh, de Heer Salomon A. Levie Maduro, de Heer Nicolaas van Meeteren, Redacteur Momon Pinedo, de Heer Statius Muller en Ds. Steenstra gaven in hun antwoorden rechtstreeks te kennen **met alles te willen wachten tot na de oorlog**, al voegde de Heer van Meeteren daar wel wat angstig aan toe, dat er van Koning Alberts belofte in Wereldoorlog I aan België gedaan na de beëindiging van de oorlog ook niets gekomen is, omdat Koning Albert een constitutioneel vorst was en buiten de volksvertegenwoordiging had gerekend. „Wat", zo vraagt de Heer van Meeteren, „indien na de oorlog de Kamers met Harer Majesteits ideeën niet accoord gaan?" In verband hiermede zij gewezen op een passage in het afdelingsverslag van de Indische Begroting waar de voorstanders van het regeringstandpunt („na de oorlog") wijzen op een koninklijke boodschap in Brits Indië afgekondigd, en waaraan toekomstige regeringen gebonden zijn.

Wil deze groep, waarbij zoals men ziet verschillende personen zich rekenen, wier woord gezag heeft onder ons, dus met alles wachten tot na de oorlog, een tweede groep wil reeds thans tot voorbereiding overgaan. Het is mogelijk, dat enkele heren uit de eerste groep ook niets tegen zulk een voorbereiding zouden hebben, doch in hun brieven komt dit in elk geval minder sterk naar voren. Leest men de buitengewoon doorwerkte studie van Statenlid Dr. Da Costa Gomez, dan concludeert men, dat Dr. Da Costa Gomez reeds thans tot de voorbereidende werkzaamheden wil overgaan. Eenzelfde mening verkondigen de Statenleden Dr. Maal en Plantz, de vertegenwoordiger van alle drie Bovenwindse eilanden in onze Volksvertegenwoordiging. Onafhankelijk hiervan schreef ook een Bovenwindse Landraad, de Heer Lionel B. Scott van Sint Maarten dat hij deze mening aanhangt.

De Statenvoorzitter John Horris Sprockel, die zich daarbij evenals Pater Maurus Hulsman O.P., aansluit bij het oordeel van den I.K.P.-voorzitter Piet Kerstens, meent dat zeker reeds thans het voorbereidende werk moet worden gedaan. „De veranderde tijdsomstandigheden," aldus de Heer Sprockel, „eisen reeds nu voorzieningen. Het wegvallen van de werkzaamheden van de Tweede en de Eerste Kamer, van de Raad van State, van de Rekenkamer kan zeer nadelig werken op het bestuderen der gebiedsdelen."

Uit de studie van Dr. C. Süthoff zou men eveneens concluderen, dat Dr. Süthoff reeds thans praeparatieven wenst, al zal de instelling onmogelijk blijken gedurende de oorlog bij gebrek aan beschikbare krachten („het lidmaatschap eist den gehelen persoon").

De Heer S. Vieyra van Aruba wil ook niet verder gaan dan het formuleren van denkbeelden, terwijl een groep leden van de Volksraad in de Indische Begroting als hun mening te kennen geven, dat men inderdaad nu reeds zou moeten aanvangen door toepassing van het staatsnoodrecht, dat — aldus deze leden — toelaatbaar moet worden geacht voor die hervormingen, welke de oorlogvoering noodzakelijk mocht maken. Hiermede keren wij weer terug naar de waardevolle studie, die Dr. Da Costa Gomez inzond en waarin enkele ens gewezen wordt op het „staatsnoodrecht," waarin wij voor de benauwende omstandigheden, die ons staatkundig bestaan in gevaar brengen, een rechtsgrond vinden voor die daden van bestuur en wetgeving, die niet op de grondwet berusten." En deze expert van het staatsrecht, snijdt evenals Dr. Süthoff de quaestie aan van de bestaande Raad van State, die zoals in de redactionele inleiding reeds werd opgemerkt ten dele de functie van de in het leven te roepen raad inneemt.

(Nabeschouwingen worden morgen beëindigd).

EMMASTAD.

WACHTDIENSTEN.

Maandag, 13 October 1941.

Telegram Afdeling: Hr. Pons, tel. 675, Amalia van Solmslaan 13.

Shipping & Supplies: Hr. Voncken, tel. 304, Amalia van Solmslaan 5.

Scheepvaart Afdeling: Hr. Langras, tel. 710, W. de Zwijgerlaan 5.

Staten van Curaçao.

Vergadering op Donderdag, 16 October 1941, des avonds te 8 uur.

—o—

Te Behandelen Onderwerpen:

1o. Ingekomen stukken.

2o. Ontwerp 1ste Suppletoire begroting 1941 (1940-1941-47, 1941-1942 9) (voortzetting).

Namens den Voorzitter,
De Griffier,
G. J. FERGUSON.

2—1 (1134

WIJ ONTVINGEN

Mikve Israel, Nieuwsjaarsnummer.

Voor de Joden begon kort geleden het jaar 5702. Daarom is een Joods nieuwjaarsnummer in September juist op tijd. Het nieuwjaarsnummer van Mikve Israel is dikker dan gewoonlijk, maar als steeds zeer interessant. Na een terugblik op het jaar 5701, schrijft Rabbijn D. A. Jessurun Cardozo te New York (neef van den Rabbijn hier) over een bezoek aan Prinses Juliana. Mr. E. Elias over „Dingen en daden", waarin o.a. cijfers betreffende Palestina. J. Oppenheim over de Profeten. Benno M. Levisson over de Joodse vereniging Or Chadasj, en verder een groot aantal redactionele artikelen en rubrieken. Biezonder interessant is de kalender met eerst 7 maanden van 30 dagen, daarna 5 van 29 dagen. Het is te hopen, dat de Mikve-redacteur nu ook nog eens een artikel gaat geven hoe deze kalender in elkaar zit en hoe men hem samenstelt.

Hou en Trouw, Oct. 1941, als steeds interessant van inhoud. Ditmaal was het helaas nodig als eerste stuk een „In Memoriam" te plaatsen i.v.m. het overlijden van den door zo velen geliefden Frater Ignatius, die oud-redacteur van het blad was. Ook Pastoor Tolenaar wordt herdacht door de Redactie.

Luchtbescherming, October 1941, met een artikel over gasmaskers door T. H. van Erp, die zich verblijdt, dat tot nu toe geen gebruik werd gemaakt van chemische strijdmiddelen (in Wereldoorlog I gebruikte men reeds chemische strijdmiddelen op 22 April 1915!), maar die toch van oordeel is, dat wij op dit punt niet in onze waakzaamheid mogen verslappen.

Verder een goed artikel over de nieuwe sirenes in Punda en Otrabanda met een beschrijving van de loeitoon, aanwijzingen voor het publiek in geval van een bombardement, en voortzetting van de Cursus E.H.B.O.

Gids, October 1941, orgaan van de Geref. Kerk alhier, waarin o.a. wordt uiteengezet, dat alle stelsels op sociaal, economisch en staatkundig terrein of Christelijk of Anti-Christelijk zijn en dat er hierin nimmer neutraliteit bestaat. Verder de gewone kerkelijke mededelingen, rubrieken over elders verschenen artikelen en de gereformeerde gemeenten elders in Amerika.

FEUILLETON.

HET MYSTERIE VAN KAMER No. 10

26)

— Waarschijnlijk wilde hij er geen gewoonte van maken, spot Dago fris verder. Hij geniet.

— Nee, een schot zou te veel lawaai maken, veronderstelt Chieri.

— Goed, maar uw schot maakte toch ook lawaai?

— Hij kon niet weten, dat ik schieten zou en trouwens schoot ik pas, toen de man in veiligheid was. Het was een quaestie van seconden, maar deze duivel wèrkt met seconden.

En Chieri verlaat de eetzaal. Het laatste woord was aan hem en het was niet het slechtste woord, dat gesproken werd. Enigen in de zaal weten het.

ZEVENDE HOOFDSTUK.

FABRI DENKT EN FABRI GAAT NAAR TRIEST.

Het behoort tot Fabri's systeem, dat hij geen gevolgtrekkingen in het begin maakt. Hij maakt notities. Hij noteert alles, wat er gebeurt, wat hij ziet, hoort, wat er zich voordoet, elke kleinigheid, elke biezonderheid, alles. Hij noteert en maakt een dossier. Eerst tracht hij zoveel mogelijk feiten en materiaal te verzamelen zonder daaruit conclusies te trekken. Hij tracht alle medespelenden grondig te leren kennen om zich een beeld van hun karakter te vormen. Wat helpt het, als je dadelijk uit elke nieuwe ontdekking een gevolgtrekking destileert en deze gevolgtrekkingen elkaar dan tegenspreken?

Natuurlijk zal hij een theorie moeten hebben. Maar Fabri wil niet een theorie hebben, maar één theorie, dat wil zeggen: de goede.

Roth is vermoord in zijn kamer gevonden. Wie kunnen het gedaan hebben? Een achttal personen als je de Roemeense en Poolse niet meerekent, daar ze een alibi hadden. Later, als het lijk weggehaald is, dringt er iemand in Roths kamer binnen. Twee mensen komen hem verslag brengen. Hansen. Hansens houding bij deze gelegenheid toont zwakke punten. Dr. Bagnante had ze ontdekt en Hansens antwoorden waren niet bevredigend. Fabri heeft dat om de drommel niet vergeten. Best, maar Dr. Bagnante zelf? Hij was spontaan gekomen om te vertellen, wat er gebeurd was. Spontaan? Als Hansen nu eens niet Roth's kamer binnengekomen was en Bagnante ontdekt had, ware de dokter dan ook gekomen? Is het niet mogelijk, dat Bagnante gekomen is, overwegende, nu ik tòch ontdekt ben is het beste dat ik doen kan, mijn hele houding te verklaren met speurzin? Bagnante opperde de mogelijkheid, dat Hansen in het complot was. En de Siciliaan had zijn verdenking goed beargumenteerd. Maar als we nu eens aannemen, Bagnante is in het complot, vinden we dan géén aanwijzing tegen den dokter. Hansen hield Bagnante vast, toen die de kamer uitrennen wilde. Dat pleit tegen Hansen. Bagnante duwt Hansen opzij en rent de gang op en Hansen rent dan voor hem uit. Hoe ziet Bagnante's houding er uit, als men aanneemt de dokter suggereerde een achtervolging op de gang en op de trap om te voorkomen dat Hansen ergens anders zoekt?

In Chieri's kamer wordt des nachts ingebroken en reeds zeer vroeg de volgende morgen is Chieri op het politiebureau en legt verslag af. Het hele pension is in opwinding. **Hansen gaat** expres niet naar kantoor om vooral ook vroeg bij de politie te zijn. Bagnante belt vanuit het ziekenhuis op. De politie, heeft een huiszoeking gedaan, daar volgens het verhaal van Chieri de dader onmogelijk het huis heeft kunnen uit vluchten. Goed, maar welke bewijzen heeft men, dàt er werkelijk iemand in Chieri's kamer was? Het schot van Chieri. Men heeft de kogel gevonden en vastgesteld, dat hij werkelijk uit Chieri's pistool afgevuurd werd en ook werkelijk van het bed of. Maar wie zegt, dat Chieri om iemand geschoten heeft en niet om de een of andere nog duistere reden het hele drama zelf in elkaar gezet heeft.

Zie je wel, dat het geen nut heeft theorieën op te bouwen in het begin? Dit is geen gewoon gevolg van een impulsieve moord uit jaloezie of woede of de wanhoopsdaad van iemand, die geld nodig heeft. Dit is een speciaal geval, spelende in een pension vol van vreemdelingen.

Daarom besluit Fabri eerst andere wegen te volgen. De vraag, die hem bezig houdt is: wie was eigenlijk precies Ernesto Roth?

Hij reist naar Triest, de stad aan de Adriatische Zee, oorspronkelijk Oostenrijks, nu Italiaans, maar met een bevolking bestaande uit een mengeling van Slavische, Romaanse en Germaanse namen en types.

Direct van het station gaat de inspecteur naar het hoofdkantoor van politie en vraagt, of men hem iets over een zekeren Ernesto Roth, reiziger in sokken en kousen en laatst in Milaan gewoond hebbende, vertellen kan. Na een half uur wachten deelt men hem mede, dat hij zich daarvoor bij de vreemdelingenpolitie vervoegen. Dus loopt hij naar die afdeling, haalt zijn vraag. Hier moet kwartier wachten, waarna naar sectie 4 verwijst. Ja, ja, is goed georganiseerd en een ganisatie wil zeggen, veel wie er in werkt en zeer veel voor wie er van buiten af mee ken heeft.

Fabri fluit zachtjes tussen den. Sectie vier is de niets-naam voor een zeer geheimzin deling van het politiewezen deling, die zich met de zogen contra-spionnage bezighoudt.

Hier wordt hij dan eindelijk vangen door een heer in burg ding en een honderd procent uiterlijk: Zwart, lang achterov kamd haar een vriendelijk glimlach mond, omgeven door een klein tje en sikbaardje.

Wordt ver